

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**IX RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

MAY, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**YANGI DAVR ILM-FANI:
INSON UCHUN INNOVATSION
G'OYA VA YECHIMLAR**

**IX RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, may

TOSHKENT-2026

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
IX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 9-son (may, 2026-yil).– 66 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 14-may

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi IX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

FALSAFA FANLARI

Boyxonov Umidjon

ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA
XIZMAT SIFATINI OSHIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI 4-9

FILOLOGIYA FANLARI

Amonboyeva Feruzaxon

O'ZBEK MEDIADISKURSIDA MUHBIR NUTQINING PRAGMATIK XUSUSIYATLARI 10-12

Isomidinova Zilola

RAQAMLI DAVRDA SO'Z ERKINLIGI VA AXBOROT XAVFSIZLIGI MUVOZANATI 13-15

Ortiqova Ezozxon

INGLIZ TILI NOTARIAL TERMINOLOGIYASI TAVSIFI 16-25

Isanova Feruza

O'ZBEK VA INGLIZ HUQUQIY TERMINLARINING LINGVOMADANIY
XUSUSIYATLARI 26-29

YURIDIK FANLAR

Хайдарова Хилола

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ИММУНИТЕТОВ И
ПРИВИЛЕГИЙ В СОВРЕМЕННОМ МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ 30-33

PEDAGOGIKA FANLARI

Хайдарова Намунахон

GEYMIFIKATSIYA TEXNOLOGIYASI ASOSIDA BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM
TARBIYACHILARINING KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH ZARURATI:
PEDAGOGIK ASOSLAR VA TA'LIMIY OMILLAR 34-37

Parmonov Abdutolib

UMUMIY TEXNIK KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISHDA NAZARIY MEXANIKANI
O'QITISHNING INNOVATSION-DIDAKTIK MODELINI 38-41

Ибрагимова Нилуфар

ПРОДУКТИВНЫЙ СЛОВАРЬ СТУДЕНТОВ В1 В ПРОЦЕССЕ АУДИРОВАНИЯ
ПОДКАСТОВ 42-45

Adamatov Anvar

KOREYA TA'LIM TIZIMIDA TALABA MARKAZLI YONDASHUVNING
KONSTRUKTIVISTIK TAHLILI 46-50

Qo'ldasheva Shoxsanam

BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING MAHORATINI VIRTUAL O'YIN VA
SIMULYATSIYALAR YORDAMIDA RIVOJLANTIRISH 51-54

Kasimova (Mulladjanova) Nasiba

LOYIHA TA'LIM TEXNOLOGIYASI ASOSIDA TALABALARNING MUSTAQIL BILIM
OLISH MOTIVATSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI 55-57

SIYOSIY FANLAR

Dilshoda Khakimova

WOMEN IN DECISION-MAKING POSITIONS: DOES FEMALE LEADERSHIP IMPROVE
GOVERNANCE OUTCOMES? 58-65

FILOLOGIYA FANLARI

O'ZBEK MEDIADISKURSIDA MUHBIR NUTQINING PRAGMATIK XUSUSIYATLARI

Amonboyeva Feruzaxon

Andijon davlat chet tillari instituti o'qituvchisi

Email: amonamira8669@petalmail.com

Tel: +998902588697

Annotatsiya. Mazkur tadqiqotda o'zbek mediadiskursida muhbir nutqining pragmatik xususiyatlari lingvistik va diskursiv nuqtai nazardan tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – jurnalistik nutqda qo'llaniladigan pragmatik strategiyalar, xususan, leksik manipulyatsiya, framing, legitimatsiya va autoritetga tayanish kabi vositalarning funksional xususiyatlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot jarayonida zamonaviy mediadiskurs namunalari asosida muhbir nutqining ta'sirchanlik mexanizmlari o'rganildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, muhbir nutqi nafaqat axborot uzatish vositasi, balki auditoriya ongini shakllantirish va yo'naltirishga xizmat qiluvchi murakkab pragmatik tizimdir.

Kalit so'zlar. mediadiskurs, muhbir nutqi, pragmalingvistika, leksik manipulyatsiya, framing, legitimatsiya, diskurs tahlili, kommunikativ strategiya.

PRAGMATIC FEATURES OF JOURNALISTIC DISCOURSE IN UZBEK MEDIA

Amonboyeva Feruzaxon

Teacher at Andijan State Institute of Foreign Languages

Annotation. This study analyzes the pragmatic features of journalistic discourse in Uzbek media from linguistic and discursive perspectives. The primary aim of the research is to identify the functional characteristics of pragmatic strategies employed in journalistic speech, particularly such devices as lexical manipulation, framing, legitimization, and appeals to authority. In the course of the study, the mechanisms of influence in journalistic discourse were examined based on samples of contemporary media discourse. The findings indicate that journalistic discourse functions not only as a means of information transmission but also as a complex pragmatic system that serves to shape and direct the audience's cognition.

Keywords: media discourse, journalistic discourse, pragmalinguistics, lexical manipulation, framing, legitimization, discourse analysis, communicative strategy.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ydif-y2026v2i9/n02>

Kirish. Zamonaviy tilshunoslikda mediadiskurs kommunikativ jarayonlarning eng muhim shakllaridan biri sifatida qaraladi. Axborot jamiyati sharoitida ommaviy axborot vositalari nafaqat ma'lumot yetkazuvchi, balki ijtimoiy ongni shakllantiruvchi asosiy institutlardan biriga aylangan. Shu nuqtai nazardan, muhbir nutqi alohida ilmiy e'tibor talab qiluvchi obyekt sifatida namoyon bo'ladi.

Pragmalingvistika doirasida nutqning asosiy xususiyati uning maqsadga yo'naltirilganligi bilan belgilanadi. Muhbir nutqi ham aynan shu jihati bilan ajralib turadi, chunki unda axborot uzatish bilan bir qatorda auditoriyaga ta'sir ko'rsatish, uni muayyan xulosaga olib kelish vazifasi ham mavjud. Shu bois, muhbir nutqining pragmatik xususiyatlarini o'rganish zamonaviy lingvistik tadqiqotlarning dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Muammoning o'rganilganlik darajasi. Mediadiskurs va manipulyatsiya muammolari ko'plab xorijiy olimlar tomonidan o'rganilgan. Xususan, T.A. van Deyk diskurs orqali ijtimoiy ongni boshqarish mexanizmlarini tadqiq etib, manipulyatsiyani ijtimoiy kuch va nazorat bilan bog'laydi. Unga ko'ra, axborotning selektiv taqdimoti va talqini orqali auditoriya ongiga yashirin ta'sir ko'rsatiladi [3; 359-383]

Kritik diskurs tahlili asoschilaridan biri N.Feyrklauf diskursni ijtimoiy haqiqatni qayta ishlab chiqaruvchi vosita sifatida talqin qiladi [1; 45-48] R.Vodak esa siyosiy diskursda manipulyativ strategiyalarni tarixiy va ijtimoiy kontekstda o'rganadi[4;63] Kognitiv lingvistika doirasida G.Lakof tomonidan ishlab chiqilgan framing nazariyasi muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu nazariyaga ko'ra, til orqali voqelik ma'lum konseptual ramkada talqin qilinadi va bu jarayon manipulyativ xarakterga ega bo'lishi mumkin [2; 25]

O'zbek tilshunosligida mazkur masala yetarli darajada kompleks o'rganilmagan bo'lib, ayniqsa muhbir nutqining pragmatik va manipulyativ jihatlari alohida tadqiqotni talab etadi.

Tahlil va natijalar. O'zbek mediadiskursida muhbir nutqining pragmatik xususiyatlari bir nechta asosiy yo'nalishlarda namoyon bo'ladi.

Birinchi, leksik manipulyatsiya muhim ahamiyat kasb etadi. Evfemizmlar orqali salbiy voqelik yumshatiladi, disfemizmlar esa aksincha, muayyan hodisaga salbiy baho beradi. Bu jarayon orqali voqelikning emotsional talqini o'zgaradi.

Ikkinchi, framing strategiyasi orqali voqelik ma'lum interpretatsiya doirasida taqdim etiladi. Masalan, iqtisodiy muammolar "islohotlar" yoki "optimallashtirish" sifatida talqin qilinishi mumkin. Bu esa auditoriyaning qabul qilish jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Uchinchi, legitimatsiya strategiyasi muhim rol o'ynaydi. Muhbir nutqida muayyan qarorlar sabab-oqibat munosabatlari orqali asoslab beriladi. Bu esa ularni ijtimoiy jihatdan qabul qilinadigan holatga keltiradi (van Dijk, 2006).

To'rtinchi, autoritetga murojaat qilish orqali axborotning ishonchligi oshiriladi. Rasmiy manbalar, ekspertlar va tashkilotlar fikriga tayanish orqali auditoriya ongida ishonch hosil qilinadi.

Beshinchi, metaforik va emotsional vositalar orqali nutqning ta'sirchanligi kuchaytiriladi. Metaforalar voqelikni obrazli tarzda ifodalab, kuchli kognitiv effekt hosil qiladi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, muhbir nutqi ko'p qatlamli pragmatik tizim bo'lib, unda til birliklari va diskursiv strategiyalar o'zaro uyg'unlikda ishlaydi.

Xulosa. O'tkazilgan tadqiqot shuni ko'rsatadiki, o'zbek mediadiskursida muhbir nutqi pragmatik jihatdan murakkab kommunikativ hodisa hisoblanadi. U nafaqat axborot uzatish, balki auditoriya ongini shakllantirish, uni yo'naltirish va ijtimoiy pozitsiyalarni mustahkamlash vazifasini bajaradi. Muhbir nutqida qo'llaniladigan manipulyativ strategiyalar, leksik manipulyatsiya, framing, legitimatsiya va autoritetga tayanish orqali voqelik qayta talqin qilinadi. Natijada, adresat ongida muayyan kognitiv model shakllanadi. Shu bois, mediadiskursni o'rganishda muhbir nutqining pragmatik xususiyatlarini tahlil qilish nafaqat lingvistik, balki ijtimoiy va kommunikativ jihatdan ham muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Fairclough, N. (1995). Critical Discourse Analysis. London: Longman.
2. Lakoff, G. (2004). Don't Think of an Elephant!. White River Junction: Chelsea Green.

3. van Dijk, T. A. (2006). Discourse and manipulation. *Discourse & Society*, 17(3), 359–383.
4. Wodak, R. (2001). The discourse-historical approach. In R. Wodak & M. Meyer (Eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis* (pp. 63–94). London: Sage.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

IX RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, may

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
IX Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 9-son (may, 2026-yil). – 66 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 14-may.

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.